

Оно што је Борис Тадић урадио 1. октобра, може се протумачити као симболично пристајање Демократске странке уз Другу Србију [\[1\]](#). Да ли је то пристајање било само тренутно, или је то ипак најаву неке дугорочније сарадње, видеће се веома брзо. А одлучујући тест за то јесте – какав ће Статут Војводине бити усвојен.

Тадић је, само да подсетим, тога важног дана, дао изјаву која као да је преписана из "Хелсиншке повеље". Он је рекао да "види непрекинуту нит између насиља које се дешавало деведесетих, зверских злочина на простору бивше Југославије, подршке штрајковима ЈСО, политичког језика који је производио бес према такозваним издајницима и сталног трагања за непријатељима у друштву". Рекао је, још, и да је "веома важно да се идентификују групе и појединци који су инспиратори и извршиоци насиља и идеје које инспиришу насиље у друштву", додавши да је "борба против насиља које води у фашизам важнија и од европских интеграција".

Тадић је, дакле, употребио типичне другосрбијанске формулације: "инспиратори", "идеје које инспиришу насиље", "фашисти", "такозвани издајници", "непрекината нит" која, између осталог, повезује, Милошевића, Сребреницу, Коштуницу, данашње критичаре Друге Србије и фашисте попут Националног строја. Преузимајући типични другосрбијански вокабулар и логику која свуда види некакву "заверу српских националиста", Тадић је симболички признао идеолошку супремацију Друге Србије међу "еврореформским" снагама.

Заправо, Тадић је само још једном демонстрирао оно што је већ давно примећено. Демократска странка нема своју политичку идеју и далеко од тога да има уобличенију страначку идеологију. ДС је странка "прагматизма", у најприземнијем финансијско-утилитарном смислу речи. За њене руководиоце, наиме, а они су некако баш сви "важни пословни људи", идеологија је у основи безначајна. ДС функционери о стратешким питањима политике и друштва слабо размишљају, па је јасно да о тим питањима и не могу имати став. Зато, када треба нешто важно рећи о општим темама – рецимо, пред изборе – они једноставно покупе идеје са свих страна, направе хибридно

мешавину ("И Косово и ЕУ", "И Русија и САД", "И Кина и ЕУ", "И богати и сиромашни"....) и тако покупе гласове овдашњих слуђених бирача.

Али, има тренутака, заоштрених и важних, када се нека стратешка одлука мора донети, када се неки вредносни став мора исказати. Тада су лидери ДС пометени, не знају шта да раде. Заправо, у таквим приликама, њихови медијски саветници и спин доктори немају шта паметно да их посаветују. Зато тада и преузимају најближу идеологију, ону која им некако највише звучи "ЕУ" и која највише личи на оно што причају њихови пословно-политички партнери из Брисела и Вашингтона.

Управо та приручна, већ разрађена и свезнајућа идеологија, јесте идеологија Друге Србије. Наравно, то што ће је ДС функционери и њихови еврореформски медији повремено користити не значи и да ће је потпуно прихватити. Јер, једина идеологија најистакнутијих припадника наше политичке класе (тих популарних "жутих барона") јесу новац и моћ. Али, повремено пристајање политичких и медијских угледника уз другосрбијанску идеологију даје тој врсти мишљења додатни друштвени легитимитет. И када изазов прође и ДС се врати у стари прагматичко-пословни ток, идеологија Друге Србије остаје ојачана за једну важну референцу, на коју се од сада увек може позвати.

Али, Тадићево реторичко легитимисање другосрбијанске идеологије није било оно једино лоше што се догодило тог 1. октобра. Истога дана, Демократска странка је, као део некакве "Коалиције младих", организовала митинг "против насиља" у Београду. А ту Коалицију чинио је сам "цвет" Друге Србије: ЛДП, Хелсиншки одбор за људска права, Иницијатива младих за људска права, Геј стрејт алијанса, Покрет Европа нема алтернативу, Грађанске иницијативе, Европски покрет у Србији, па чак и Лига социјалдемократа Војводине... Демократска странка је, тако, тога дана, била у директној, политичкој коалицији са Другом Србијом, а Борис Тадић је 1. октобра био у политичкој коалицији не само са Чедомиром Јовановићем, већ и са Соњом Бисерком, Андрејом Носовим, Миљенком Деретом и остали иконама Друге Србије.

Поставља се само питање домета и размере те коалиције. Све важнија улога коју ЛДП има за ДС, у обезбеђењу скупштинске већине, показује да ова коалиција можда и није једнодневна, већ дубља и дугорочнија. ЛДП је, наиме, не само дао већину ДС-у за усвајање злоћудног Закона о информисању. Он ће, како се најављује, ДС-у помоћи и код усвајања законских и других аката који ће омогућити отпуштање 17.000 запослених у администрацији. Ово прагматичко-политичко приближавање ДС и ЛДП обзнањено је и у изјавама страначких лидера.

Тако је Тадић, уочи изгласавања Закона о информисању, дао интервју у коме је најавио блиску сарадњу своје странке и ЛДП-а. "Морам да кажем", рекао је Тадић, "да моји разговори са председником ЛДП-а говоре о приближавању ставова о битним стратегијским питањима" (*Политика*, 29. август). Од тих важних питања, око којих се ДС и ЛДП све више слажу, Тадић је нарочито поменуо "чланство у ЕУ, вредносне промене српског политичког друштва, нормализацију медијског простора, привлачење страних инвестиција, реформу правосудног система"... На ову Тадићеву љубазност, Чедомир Јовановић је узвратио једнако љубазним интервјуом у

Блицу

(5. септембар). У њему је Јовановић објаснио да као свој и Тадићев основни задатак види "тестирање наше способности да урадимо заједно што више корисног за људе који су једине жртве политичара неспособних да се договоре и то испуне" (

Блиц

, 5. 9).

То "приближавање ставова" о потреби "заједничког рада" на "нормализацији медијског простора", а нарочито на "вредносној промени српског политичког друштва", како је то Тадић сам дефинисао, можда је најбоље показано држањем ДС-овог министра Чиплића у догађајима око Геј параде [\[2\]](#). У том смислу, Тадићева изјава од 1. октобра и заједничко демонстрирање ДС-а са ЛДП-ом (као и са НВО језгром Друге Србије) само су показатељи једне тенденције која, очигледно, већ више месеци постоји у политичком животу Србије. А та тенденција води потпуној ревизији резултата избора из 2008. године.

Наиме, стварни исход народног изјашњавања од 11. маја 2008. већ је поприлично искривљен тиме што је СПС, који је у предизборној кампањи наступао као тврда национална странка, након избора дао већину еврореформистима. Међутим, улазак ЛДП-а и идеолошких комесара из НВО сектора у само језгро власти и наметање њиховог тоталитарног светоназора целоме друштву – а иза те идеологије и тих снага не стоји више од 5-6 посто бирача – представљало би потпуну узурпацију народне воље, изражену на изборима 2008. године. У том случају, читава власт би могла изгубити легитимитет. А то би до краја заоштрило ионако напете политичке односе у Србији.

Да ли ће до таквог неповољног развоја прилика стварно доћи, видеће се већ у наредних месец дана. И то на једном важном питању – на питању Војводине. Војводина је, наиме, једна од најважнијих тачака у политичкој "агенди" Друге Србије. Друга Србија мисли да управо на тој теми треба коначно сломити кичму "српском национализму". Зато сва другосрбијанска гласила – од озбиљног "Данаса" до таблоидних "Е-новина" – горљиво

подржавају стварање криптодржаве Војводине, као и изградњу некаквог псеудонационалног, "војвођанског идентитета". То се види и по томе што је Ненад Чанак стални херој Б92 и осталих "јавних сервиса Друге Србије", као и несумњиво "најомиљенији провинцијалац" блазиране другосрбијанске елите из "круга Двојке".

И управо у време док се круг Двојке забављао геј парадом и оним што је после ње уследило, Чанак и остали наставили су да раде свој посао. А њихов основни посао је симболичко и институционално одвајање северне покрајине од матице Србије.

Тако је, баш на терену симболике, председник Скупштине Новог Сада, Александар Јовановић (ЛСВ), упутио ових дана захтев директорима градских установа да на своје зграде под хитно окаче "заставу" Војводине. Реч је о спорном комаду платна који је, сасвим противустановно и са сумњивим легитимитетом, као заставу прогласила Чанкова Скупштина Војводине (фебруара 2004), и око кога се и даље води спор пред Уставним судом. Та "застава" је кабинетски произведена, супротно свим правилима вексикологије (науке о заставама), и као типична творевина бирократског (ЕУ) ума једнако смешна као буфонеријске заставе "државе" Косово или Босне и Херцеговине. Без икаквих корена у традицији и скројена једино да би се размахивало "војвођанском државношћу", Чанкова "застава" је данас, за огромну већину Срба у Срему, Банату и Бачкој, само иритантни симбол политичког егзибиционизма и аутономашког насиља над стварношћу.

Но, битно је да је реакција Игора Павличића, функционера ДС-а и градоначелника Новог Сада, на ову институционалну провокацију Чанкових лигаша била потпуно немушта и неодређена. Уместо да одбаци такву провокацију и спречи истицање спорног комада платна на градске установе, Павличић је тврдио како "ништа о томе не зна" и како "свако треба сам да одговара за своје поступке". После тако неодређене реакције функционера ДС-а, ова "застава" ће се, очигледно, веома брзо наћи на школама, домовима здравља, музејима, комуналним предузећима и на још стотинак здања у Новом Саду. То сведочи и изјава Миленка Бајића, руководиоца у предузећу ДЕС које прави заставе, да је од директора градских установа примљено већ двадесетак званичних поруџбина, а да се нови поруџиоци и даље свакодневно јављају са сличним захтевима [\[3\]](#)

Тако ће, без законског основа, "застава" Војводине ускоро стајати поред заставе државе Србије. Тако ће, на више него јасан, симболички начин, северно од Саве и Дунава бити успостављен дуализам две државе – Војводине и Србије. А ако се усвоји тренутни предлог Статута Војводине, тај државни дуализам ускоро ће добити и своју јаку институционалну основу.

За још једно симболичко подизање Војводине у ранг државе, које се догодило ових дана, кривицу сноси управо ДС кадар. Реч је о томе да су се, како јавља РТВ Војводине, министар спољних послова Словачке, Мирослав Лајчак и председник ИВ Војводине, Бојан Пајтић, договорили о "оснивању словачко-војвођанског пословног савета"

[\[4\]](#)

. Штавише, на конференцији за новинаре, Пајтић је рекао да постоји "велики неискоришћени потенцијал за пословну сарадњу Војводине и Словачке", јер је "извоз Војводине у Словачку износио, прошле године, само шест и по милиона долара". Србију је, као званични назив ове државе, поменуо тек Лајчак! Он је, наиме, "захвалио војвођанским властима зато што су створиле добре услове за живот и развој Словака", додавши да му је циљ "да се економски односи између Србије и Словачке подигну на врхунски ниво".

Пајтићевим оснивањем "словачко-војвођанског пословног савета" само је настављена најновија недопустива пракса да се Војводина јавља као партнер у сарадњи са међународно признатим државама. Да подсетим, у фебруару 2009. дошло је до "посете делегације скупштине Војводине републици Хрватској", приликом које је договорена "трајна сарадња" између "Хрватског Сабора и Скупштине АП Војводине" [\[5\]](#). А у априлу 2009, под званичним покровитељством Скупштине Војводине, одржана је манифестација "Привредни форум Мађарска – Војводина". Том приликом је у великој сали Бановине уприличена "заједничка седница Одбора за привреду и информатику Парламента Републике Мађарске и Одбора за привреду Скупштине АП Војводине"

[\[6\]](#)

Војводина, као и сваки други регион, "европски" или "неевропски", свеједно, може да има прекограничну сарадњу. Али, та сарадња, ако је Србија земља која иоле држи до себе, може да буде само са другим регионима, никако не и са државама. Најгоре је што таква пракса "међудржавних" контаката доживљава своју експлозију управо под Бојаном Пајтићем, високим функционером ДС-а. У том светлу посматрано, недавне најаве да је владајућа коалиција у Србији постигла договор о изменама текста Статута Војводине, који би се, најдаље за две недеље, могао наћи на дневном реду Скупштине Србије, делују узнемирујуће.

Наиме, како је то објаснио Драгослав Петровић, шеф владајуће посланичке групе у Скупштини Војводине, "договорене измене Статута Војводине не ремете суштину тог документа" (Б92, 5. октобар) [\[7\]](#). Ако је то истина, ако ДС и поред свих аргумената стручне јавности, и поред свих протеста опозиције, и поред свих упозорења националне интелигенције, није

суштински поправио Пајтићев

Статут, тада ће се потврдити најцрње слутње са почетка овог текста: да се Демократска странка, можда, трајно привезала за ЛДП/ЛСВ и Другу Србију и да је од сада изгубљена за националну ствар.

Ипак, постоји још извесна нада да је Петровићева прича о томе да Статут није суштински промењен само згодан начин да се Пајтићу, али и целом ДС-у, спасе образ. Ако би се, наиме, објавило да је спорни документ озбиљно ревидиран, то би, на једној страни, могло одбити од ДС-а савезничке аутономашке кругове из Новог Сада, а са друге стране, могло би се поставити и питање одговорности покрајинских функционера ДС-а због усвајања проблематичне верзије Статута.

Зато, пре било каквих закључака, треба сачекати и пажљиво осматрити текст Статута који дође у Скупштину Србије на усвајање. Тек пажљива анализа тог текста показаће колико је ту реч само о додавању шминке, како би се сакрила стара, државно-дуалистика амбиција војвођанске бирократије, а колико стварно поправљање једног опасног документа. Тек пажљива анализа тог текста показаће колико су Демократска странка и њени лидери заиста спремни далеко да оду у "вредносним променама српског политичког друштва", у "реформи државе" и у "идентификацији идеја" опасних по поредак који се у Србији, супротно резултатима избора из 2008, убрзано успоставља.

[1] <http://www.nspm.rs/politicki-zivot/demokratski-racak.html>

[2] <http://www.nspm.rs/komentar-dana/ministar-za-uvrede.html>

[3] <http://www.nemasale.rs/vesti/obavezno-dva-jarbola.html>

[4] <http://www.nemasale.rs/vesti/pajtic-i-lajcak-o-slovacko-vojvodjanskom-poslovnom-savetu.html>

[5] <http://www.nemasale.rs/vesti/delegacija-skupstine-vojvodine-posetila-hrvatski-sabor.html>

[6] <http://www.naslovi.net/2009-04-09/rtv/privredni-forum-vojvodina-madjarska/1109859>

[7] http://www.b92.net/info/komentari.php?nav_id=384796#hrono